

Beretning afgivet af Erhvervsudvalget den 7. juni 2022

Beretning

over

Forslag til folketingsbeslutning om digital børnebeskyttelse via aldersverificering på digitale platforme

[af Karina Lorentzen Dehnhardt (SF) m.fl.]

1. Politiske bemærkninger

Socialdemokratiet, Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten og Frie Grønne

Et flertal i udvalget (Socialdemokratiets, Socialistisk Folkepartis, Radikale Venstres, Enhedslistens og Frie Grønnes medlemmer af udvalget) finder det vigtigt, at der sættes rammer for, hvad techgiganter, virksomheder, spilproducenter m.fl. må udbyde til børn og unge på de digitale og sociale medier. Det understøttes af rapporter fra Djøfs TechDK Kommission, VIVE, Digitalt Ansvar og Børns Vilkår og det forhold, at Red Barnet i 2020 har oplevet næsten en fordobling i antallet af henvendelser til deres rådgivningstjeneste SletDet.

Flertallet konstaterer, at regeringen er enig i, at vi i dag har en udfordring med at passe bedre på vores børn og unge online. Talrige rapporter og analyser på området viser, at der er behov for handling, og at de nuværende indsatser ikke er nok til at beskytte børn og unge online. I den digitale verden er børn en særlig sårbar gruppe, som nemt udsættes for manipulation på grund af deres manglende erfaring og udvikling. Partierne er derfor enige om, at der skal gøres noget på dette område, og at der er brug for både nationale og internationale løsninger til at adressere udfordringerne. Målet er, at techgiganterne skal pålægges et langt større ansvar for at beskytte børn og unge, der bruger techgiganternes tjenester. Vores børn og unge skal kunne færdes trygt.

Flertallet noterer, at regeringen arbejder aktivt for, at digitale tjenester skal ansvarliggøres for de risici, som både indhold og funktioner indebærer for børn og unge, og at regeringen både nationalt og i EU-regi vil gå så langt som muligt for at beskytte børn og unge online.

Alderskontrol og alderssikring kan være en måde at begrænse børn og unge i at tilgå eller deltage på digitale tjenester, som ikke er alderssvarende. Flertallet noterer sig, at

regeringen i udgangspunktet deler synet på, at eksisterende alderskontrollsystemer ikke er effektive. Flertallet konstaterer i den forbindelse, at regeringen umiddelbart vurderer, at der ikke kan indføres et generelt nationalt krav om aldersverificering som følge af retsakten om digitale tjenester i EU. Samtidig noterer flertallet sig, at Erhvervsministeriet dog er ved at afklare, hvorvidt der kan indføres et nationalt krav om aldersverificering for at beskytte børn og unge mod skadeligt, ikkealderssvarende indhold. Flertallet noterer sig, at regeringen vil præsentere forslag til, hvordan det kan gøres, hvis det viser sig at være muligt inden for de gældende europæiske regler.

Endvidere noterer flertallet sig, at der allerede på nuværende tidspunkt er taget initiativer nationalt og internationalt.

For det første ser flertallet frem til resultaterne af den netop indgåede medieaftale for 2022-2025 mellem regeringen og Socialistisk Folkeparti, Radikale Venstre, Enhedslisten, Frie Grønne, Alternativet og Kristendemokraterne, »Den demokratiske samtale skal styrkes«, hvor regeringen forpligter sig til bl.a. at undersøge, om der kan udarbejdes en nærmere definition af, hvad der udgør skadeligt indhold og skadelige funktioner, og at undersøge, hvordan børn og unge kan beskyttes bedre mod indhold, der ikke er alderssvarende, f.eks. gennem aldersverificering, eller som kan medvirke til usundt kropspres.

For det andet ser flertallet frem til resultaterne af det arbejde, som erhvervsministeren har igangsat i Erhvervsministeriet, og som går ud på at undersøge, hvilke initiativer der kan igangsættes til bedre beskyttelse af børn og unge online. Flertallet noterer sig, at ministeren vil præsentere resultaterne af undersøgelsen for Folketinget snarest muligt, efter at den formelt vedtagne tekst af retsakten om digitale tjenester i EU foreligger, da det vil give mere klarhed over, om der er handlemuligheder nationalt. Undersøgelsen

vil bl.a. omfatte, hvorvidt designpraksisser/adfærdsdesign og fastholdelsesmekanismer, herunder f.eks. brugen af autoplay, streaks og infinityscrolls m.v., i tilstrækkelig grad er omfattet af eksisterende lovgivning i forhold til beskyttelse af børn.

For det tredje konstaterer flertallet, at der den 23. april 2022 blev indgået en politisk aftale mellem Rådet og Europa-Parlamentet om retsaktten om digitale tjenester i EU, hvori der indgår bestemmelser, der pålægger alle onlineplatforme at sikre børns privatliv, tryghed og sikkerhed på deres tjenester. Meget store onlineplatforme vil bl.a. være forpligtet til at overveje eventuelle systemiske risici i forbindelse med deres tjenester, herunder eventuelle, faktiske eller forventede negative virkninger i forbindelse med beskyttelsen af børn, og iværksætte foranstaltninger, f.eks. brug af værktøjer til aldersverificering og forældrekontrol. Flertallet konstaterer, at der indgår vigtige skridt i retsaktten om digitale tjenester i EU på vejen mod bedre beskyttelse af børn og unge online, men at det samtidig er vurderingen, at der skal gøres mere.

For det fjerde konstaterer flertallet ligeledes, at Europa-Kommissionen den 11. maj 2022 har fremlagt en strategi for bedre internet for børn, der bl.a. har til formål at beskytte børn mod skadeligt og ulovligt indhold online og forbedre børns trivsel gennem et mere sikkert og alderssvarende digitalt miljø. Flertallet pålægger regeringen at arbejde aktivt for at øge platformenes ansvar i EU-regi, bl.a. gennem strategiens initiativer om et EU-kodeks for alderssvarende design og en europæisk standard for online aldersverificering i forbindelse med forslag til en forordning om en pålidelig og sikker digital identitet til alle europæere.

Flertallet konstaterer således, at der er igangsat flere initiativer på nationalt og internationalt plan, men at der er behov for yderligere initiativer på området. Flertallet noterer sig således, at regeringen vil præsentere forslag til, hvad der kan gøres, så snart der er større klarhed over det nationale handlerum i relation til retsaktten om digitale tjenester i EU.

Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Hans Kristian Skibby (UFG)

Et mindretal i udvalget (Venstres, Det Konservative Folkepartis og Dansk Folkepartis medlemmer af udvalget og Hans Kristian Skibby (UFG)) bemærker, at mange børn og unge bruger meget tid på sociale medier og spilleplatforme. Mindretallet mener, at det er vigtigt med en plan, der beskytter børn og unge, og ikke kun mens de bruger internettet. Det skal også være en plan for, hvordan børn og unge kan føle sig mindre presset til at bruge for megen tid på sociale medier. En sådan plan mener mindretallet skal tage afsæt i, at det er forældrenes ansvar at sætte grænser, vejlede og tage de svære snakke.

Derfor er Venstre, Det Konservative Folkeparti og Dansk Folkeparti med i aftalen om en styrket indsats for digital dannelse af børn og unge, hvor der er afsat 52,5 mio. kr. til uddannelse og undervisning af både børn og voksne for at understøtte en sund digital kultur, herunder en digital trafikklub, hvor børn og unge lærer at begå sig på sociale medier.

Mindretallet noterer sig, at beslutningsforslaget ensidigt lægger sig fast på et krav om aldersverificering, hvor mindreårige vil blive tvunget til at oplyse navn, alder og fødselsdato, hvis de ønsker at tilgå platforme rettet mod børn og unge, hvilket vil gøre det svært at fastholde anonymitet.

Mindretallet finder, at tvungen aldersverificering har en række udfordringer, der rækker ud over, at aldersverificering ikke vil gælde for børn under 13 år, og at den aldersgruppe dermed ikke vil være beskyttet.

Mindretallet konstaterer, at det vil være for nemt at omgås reglerne om aldersverificering og dermed give mindreårige brugere en falsk tryghed, at kravet vil blive omgået gennem identitetstyveri, og at det vil være stærkt problematisk, at brugere konstant skal oplyse navn og fødselsdato til udenlandske platformsudbydere, uden at samme krav vil gælde for udenlandske brugere.

Mindretallet vurderer, at forslagsstillerne ikke har foretaget den nødvendige risikovurdering med hensyn til at fjerne børns anonymitet på internettet og heller ikke fremlagt en brugbar plan for sikker og pålidelig digital identitet, f.eks. gennem en analyse af den nugældende eIDAS-forordning, der regulerer digitale identiteter og tillidstjenester i EU.

Mindretallet mener, at det er tvivlsomt, hvorvidt et nationalt krav om aldersverificering reelt vil sikre online beskyttelse af mindreårige, og at DSA'en sikrer bedre beskyttelse med krav om, at den digitale tjeneste skal træffe foranstaltninger for at sikre en høj grad af privatliv, beskyttelse og sikkerhed for mindreårige. Venstre, Det Konservative Folkeparti, Dansk Folkeparti og Hans Kristian Skibby (UFG) kan ikke støtte beslutningsforslaget.

Nye Borgerlige, Alternativet, Kristendemokraterne, Moderaterne, Inuit Ataqatigiit, Siumut, Sambandsflokkurin og Javnaðarflokkurin havde ved beretningsafgivelsen ikke medlemmer i udvalget og dermed ikke adgang til at komme med politiske bemærkninger i beretningen.

2. Udvalgsarbejdet

Beslutningsforslaget blev fremsat den 25. februar 2022 og var til 1. behandling den 19. april 2022. Beslutningsforslaget blev efter 1. behandling henvist til behandling i Erhvervsudvalget.

Oversigt over beslutningsforslagets sagsforløb og dokumenter

Beslutningsforslaget og dokumenterne i forbindelse med udvalgsbehandlingen kan læses under beslutningsforslaget på Folketingets hjemmeside www.ft.dk.

Møder

Udvalget har behandlet beslutningsforslaget i 2 møder.

Bilag

Under udvalgsarbejdet er der omdelt 4 bilag på beslutningsforslaget.

Spørgsmål

Udvalget har under udvalgsarbejdet stillet 3 spørgsmål til erhvervsministeren til skriftlig besvarelse, som ministeren har besvaret.

P.u.v.

Anni Mathiesen
formand